

Драган Лакићевић
ЊЕГОШЕВЕ СТОПЕ

Септембар, 2017.

Насловна страна
Оља Ивањицки

Драган Лакићевић

ЊЕГОШЕВЕ СТОПЕ

ПРИЧЕ

M
Vukotić
Media

ЈЕДАН МОГУЋИ ЖИВОТ

И Њеџошев животи и његов унутрашњи свет занимали су читаоце и познаваоце још док је Владика Раде био жив.

Ко се не би интересувао за личности, дане и ноћи, интиму и шајну највеће песника?

О Њеџошу се много зна. О њему су писали многи, ја и они најбољи.

О Њеџошу су настале толике усјомене, биографије, студије, лејенде.

Ипак, зајонейка његовој животи, ума и духа остала је дубока и бескрајна. Пре свега, зајонейка његовој песничкој свети.

Прилој промишљању ше зајонейке представљају и ове приче, у којима се доујују документарно и имаинарно. Замишлене су као низ слика Њеџошевих бдења и ушовања, мисли и дијалога са савременицима једној бурној и јединственој, а крајкој животи.

Ове приче о Њеџошу настале су из радости и љубави за његову реч и мисао.

ДВА ЛОВЂЕНСКА АНЂЕЛА

Стоје на Ловћену два божја анђела, загледи у правцу села Његуша. Учини им се да прозори у једној кући светле више, него у другим кућама.

Зачуде се анђели, па одлете на Његуше, кад тамо, горе свеће у кући Тома Маркова Петровића.

– У оној се кући родио владика Петар Први, господар Црне Горе – вели један анђеоло.

– Али кућа раније није овако сијала.

Примакну се ближе анђели, кад тамо: пламса велика ватра на огњишту, уждивене три свеће – породила се Томова жена Ивана. И видеше анђели како мајка држи дете, мушко, на грудима. Лице јој се сјаји. И пева му: „Јутрос мајка родила јунака!“

– Шта ћемо му? – упита први анђеоло.

– Да буде као стриц Петар – рече други.

Замисли се први анђеоло.

– Стриц му је и јунак и мудрац.

– Овоме дај да буде више од тога.

– А шта је више од мудрости и јунаштва,
brate?

– Да буде песник!

– Да буде песник, ипак, мора му дати Бог.

И заиграше анђели од радости.

МЛАДОМ РАДУ НА ПОГЛЕДУ

Засели чобани на једној пољани у Његушима – око сира и погаче. А мали Раде Томов замоли двојицу, преко пута, да се размакну, па седе међу њих, с оне стране.

Други дан, играју се чобани петкаша, поседали укруг, по долини, а Раде опет хоће с оне стране.

Трећи дан окружили Душана Јоковога, да им без гусала пева о Старом Вујадину, *О синови моји соколови... не одајте друџа ниједнога...* а Раде опет пређе с оне стране.

Упиташе га зашто увек седи, и стоји, и гледа с оне стране.

– Зато што се с ове стране види Ловћен. Волим да га гледам; висок је и некако паметан, најближи небу – рече им млади Раде Томов.

– Како Ловћен може бити паметан? То је планина, камен и гора!

– Зато што гледа на све стране, не боји се

грома, а боји се Бога! Кад видим Ловћен, ја
знам ко сам!

Они који су то чули, никад нису заборавили
шта им је рекао.

ШТА БИ КОЈИ НАЈВОЛЕО

И Играли се чобани, и зановетали шта би који највише волео, па један вели да би најрадије решето орахових згарица, други карлицу слаткиша из Котора, трећи куповну кошуљу с колијером, четврти да јаше белог коња.

– А ти, Раде, шта би најволио? – питају Рада Томова, који се по страни беше замислио.

– А ја, да сам вазда на Ловћену...

– Па да гледаш море с оне стране – вели један.

– Или Црну Гору, с ове стране – вели други.

– Или нас, како се овђе играмо, да посматраш с висине.

А Раде, замишљен:

– Да гледам навише, у небо, у висину. Шта ли се тамо види? То бих, нешто, браћо, најволио!

ИСКРА

Пришао млади Раде Томов огњишту, загледао се у ватру, као у злато, па спази или замисли једну варницу, како се изви из зажареног угарка и полете увис, као да у ваздуху исписа слово.

У доколици, код оваца, опет, једном, ударао је каменом о камен. Угледа, или замисли, како се из оног удара изви искра и поново начини слово.

„Слово по слово, ето пјесма“, помисли дечак, а на небу се разбише облаци и један зрак сунца обасја му лице и обоји очи и педаљ ливаде.

– Огрија те сунце! – примети његов друг Стеван.

„Искра је пјесма, и кад је мала и кад је велика. Она свитне у човјеку и у свемиру – може да се угаси, може да се не угаси“, помисли Раде. „И у ријечи стоји искра, као у камену...“

ГУСЛАР У КУЋИ ПЕТРОВИЋА

Сједник је био у кући Тома Маркова.
Ракија, вино, медовина. Сѣде главе око
ватре. Помлађи, подаље.

Домаћин Томо устаде и скиде с клина гус-
ле, па их дотури Јовану Радоњићу.

– Немој мени, брате Томо, има овђе бољијех
гуслара.

У кући седи петнаест људи, под брковима.
Остало су жене и деца.

– Заузми ти добру пјесму, па ће и гуслар бити
добар. Добра пјесма чини доброга гуслара. Није-
дан није научио да пјева на рђавим пјесмама.

– Не ваља да добру пјесму мрчи рђав гуслар.

– Ако има образа, он се пред пјесмом стиди.

Јован није имао куд, него стегну карлицу
коленима, поправи коњица и притеже струне.
Започе:

*Славу слави срѣски кнез Лазаре
У Крушевицу, мјесѣу њишомоме,*

*Сву ѿсѿоду за совру сједао,
Сву ѿсѿоду и ѿсѿодичиће –
С десне сѿране сѿарої Јуї-Боїдана,
И до њеїа деветї Јуїовића,
А с лијеве Вука Бранковића...*

Све се умирило, све у њега утатрило; сви знају песму, али се песма уз гусле изнова рађа, нешто се у њој препочиње, а можда се неће завршити како се раније завршавала!

„Јесмо ли ми господа и господичићи?“ пита се млади Раде Томов. „Ако сједимо за совром и пјевамо о царству? И док пјевамо, ми нашега цара Лазара видимо!“

Гуслар престао, Раде још слуша и гледа.

– Што си ми се замислио, Раде? – пита га мајка.

– Настављам пјесму, мајчице. На овоме она не може остати – вели млади Радивоје.

